ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 22.10.2020 г.
COM(2020) 664 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Доклад за изпълнението и действието на Регламент (ЕС) 2017/1004 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2017 г. за установяване на рамка на Съюза за събиране, управление и използване на данни в сектора на рибарството и за подкрепа при изготвянето на научни становища във връзка с общата политика в областта на рибарството, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 199/2008 на Съвета (преработен текст)

{SWD(2020) 229 final}

ВЪВЕДЕНИЕ

Наличието на надеждни и пълни данни е от първостепенно значение за управлението на рибарството по начин, който да е съобразен с общата политика в областта на рибарството[1] и да се основава на най-добрите налични научни становища. Основният инструмент за събирането и управлението на данни[2] е Регламент (ЕС) 2017/1004[3] („Регламентът относно рамката за събиране на данни“ или „Регламентът за РСД“), който представлява преработена версия на регламента от 2008 г.[4]. Рамката за събиране на данни (РСД) установява хармонизиран подход на Съюза по отношение на събирането от държавите членки на биологични, екологични, технически и социално-икономически данни за секторите на риболова, аквакултурата и преработването (приложение 1 към работния документ на службите на Комисията).

В член 23 от Регламента за РСД се определя задължение за Европейската комисия да представи на Европейския парламент и на Съвета доклад за изпълнението и действието на регламента. Настоящият доклад е изготвен в изпълнение на това задължение.

В РСД се поставя специален акцент върху подхода, насочен към крайния потребител, и върху регионализацията на събирането на данни чрез създаване на регионални групи за координация. В съответствие с РСД държавите членки събират своите данни въз основа на национални работни планове и представят годишни доклади за изпълнението. За пръв път те могат също така да представят регионални работни планове, които се координират на равнището на морския басейн и допълват (или заместват) съответните части на националните работни планове.

С Регламента за РСД на Комисията се предоставя правомощието да приема решения за установяването на многогодишна програма на Съюза за събиране на данни, която урежда подробно задълженията на държавите членки по отношение на събирането на данни. Многогодишната програма за периода 2017—2019 г.[5] беше отчасти приведена в съответствие с Регламента за РСД, а програмата за 2020—2021 г.[6] (съставена от две решения на Комисията) е

[1]Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата политика в областта на рибарството, за изменение на регламенти (ЕО) № 1954/2003 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2371/2002 и (ЕО) № 639/2004 на Съвета и Решение 2004/585/ЕО на Съвета (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 22).

[2]В някои случаи самостоятелни задължения за събиране на данни са установени в други нормативни актове — например в Регламента за дълбоководния риболов и Регламента за контрол; съществуват също така международно приети задължения, като например задълженията, предвидени в Регламента за ICCAT, многогодишния план за възстановяване на червения тон в източната част на Атлантическия океан и в Средиземно море, многогодишния план за възстановяване на рибата меч в Средиземно море, регламентите за регулаторните зони на NAFO, CCAMLR и SPRFMO и Регламента за регионалните организации за управление на рибарството, свързано с риба тон.

[3] Регламент (ЕС) 2017/1004 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2017 г. за установяване на рамка на Съюза за събиране, управление и използване на данни в сектора на рибарството и за подкрепа при изготвянето на научни становища във връзка с общата политика в областта на рибарството, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 199/2008 на Съвета (ОВ L 157, 20.6.2017 г., стр. 1).

[4] Регламент (ЕО) № 199/2008 на Съвета от 25 февруари 2008 г. за установяване на общностна рамка за събиране, управление и използване на данни в сектор „Рибарство“ и за подкрепа на научните консултации във връзка с общата политика в областта на рибарството (ОВ L 60, 5.3.2008 г., стр. 1).

[5] Регламент (ЕО) № 199/2008 на Съвета от 25 февруари 2008 г. за установяване на общностна рамка за събиране, управление и използване на данни в сектор „Рибарство“ и за подкрепа на научните консултации във връзка с общата политика в областта на рибарството (ОВ L 60, 5.3.2008 г., стр. 1).

[6] Делегирано решение (ЕС) 2019/910 на Комисията от 13 март 2019 г. за утвърждаване на многогодишната програма на Съюза за събиране и управление на биологични, екологични, технически и социално-икономически данни в секторите на рибарството и аквакултурата (ОВ L 145, 4.6.2019 г., стр. 27).

изготвена изцяло въз основа на посочения регламент. От 2014 г. насам на държавите членки се предоставя финансово подпомагане за събирането на данни по линия на Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР)[7].

ИЗПЪЛНЕНИЕ И ДЕЙСТВИЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО

1. Основни участници съгласно рамката за събиране на данни

1.1. Държави членки

Държавите членки отговарят за събирането и съхранението на данните, за качеството и пълнотата на първичните данни и за защитата на данните в съответствие с нормативните задължения. Всички държави членки са въвели системи за събиране, съхранение и управление на данни и са представили своите национални работни планове (обхващащи периодите 2017—2019 г. и 2020—2021 г.) за приемане от Комисията. В зависимост от мащаба и комплексността на съответния рибарски сектор работните планове се изпълняват от един или повече научни институти в държавата членка.

В съответствие с нормативните задължения всички държави членки организират национални срещи за координация и са определили национален кореспондент, който отговаря за вътрешната координация, за предоставянето на данните на всички крайни потребители и за обмена на информация с Комисията. Ефективното сътрудничество между службите на Комисията и националните администрации се подпомага от стабилна мрежа от национални кореспонденти в рамките на подгрупата на Експертната група по събиране на данни за рибарството.

1.2. Регионални групи за координация

Съгласно подхода за регионализация регионалните групи за координация подпомагат прилагането на РСД и могат да представят регионални работни планове, подобряващи координацията в съответните морски басейни, като целта е да се осигури по-солидна база за надеждните научни становища. Като член на регионалните групи Комисията също участва в годишните и в междинните срещи. Крайните потребители участват като наблюдатели (приложение 2 към работния документ на службите на Комисията).

След влизането в сила на Регламента за РСД бяха създадени шест нови регионални групи за координация. През 2019 г. две от тях се обединиха, в резултат на което броят на регионалните групи за координация понастоящем е пет: Регионална група за координация в Балтийско море, Регионална група за координация в Северния Атлантически океан, Северно море и Източна Арктика, Регионална група за координация в Средиземно море и Черно море, Регионална група за координация във връзка с едрите пелагични видове и Регионална група за координация във връзка с риболовните дейности на дълги разстояния (приложение 2 към работния документ на службите на Комисията). Координацията по социално-икономическите въпроси се осъществява от Паневропейската група за икономическо планиране (PGECON).

1.3. Крайни потребители

[7] Регламент (ЕС) № 508/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за Европейския фонд за морско дело и рибарство и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2328/2003, (ЕО) № 861/2006, (ЕО) № 1198/2006 и (ЕО) № 791/2007 на Съвета и Регламент (ЕС) № 1255/2011 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 149, 20.5.2014 г., стр. 1).

Крайните потребители предоставят научни становища или имат изследователски или управленски интереси, свързани с (научния) анализ на данните в сектора на рибарството. Основните крайни потребители са:

i) Международният съвет за изследване на морето (ICES), който предоставя научни становища относно морските ресурси в североизточната част на Атлантическия океан;

ii) Научният, технически и икономически комитет по рибарство (НТИКР) — експертна група на Комисията, която предоставя становища по редица въпроси (включително събирането на данни, политиката по отношение на изхвърлянето на улов, експлоатацията на ресурсите в Средиземно море и икономическите показатели на флотовете);

iii) научните комитети, учредени към регионалните организации за управление на рибарството, в рамките на споразумения за партньорство в областта на устойчивото рибарство и други международни организации.

Крайни потребители са също някои служби на Комисията (Съвместният изследователски център — JRC, ГД „Морско дело и рибарство“) — например за целите на икономическия анализ на рибарството и аквакултурите. РСД позволява данните да бъдат използвани от широк кръг крайни потребители. През периода на докладване групата на основните крайни потребители остана сравнително устойчива, като в нея бяха включени неголям брой нови участници.

Крайните потребители получават данни посредством искания за данни до държавите членки или по линия на задълженията за докладване (в случая на регионалните организации за управление на рибарството[8]). През 2017—2019 г. бяха изпълнени 72 искания за данни и задължения за докладване (приложение 3 към работния документ на службите на Комисията).

1.4. Оператори на базите данни

Регионалните бази данни улесняват дейността на крайните потребители в морските басейни. Тези бази данни дават възможност за преглед на пълнотата и надеждността на данните, както и за отстраняване и намаляване на грешките.

Съществува единна регионална база данни, която обхваща четири морски басейна в североизточната част на Атлантическия океан (Балтийско море, Северно море, северозападните и югозападните води на Съюза). Оператор на *Fishframe* е ICES, който съхранява, управлява и използва събраните в нея данни. ICES отправя искания за данни чрез друга база данни — *Intercatch* (приложение 3 към работния документ на службите на Комисията). Освен становища относно запасите тази база данни позволява на ICES да изготвя и предоставя прегледи на рибарството на регионално равнище и схеми за вземане на проби, предназначени за стопанския риболов. ICES предвижда да интегрира двете бази данни в една регионална база данни и система за изготвяне на приблизителни оценки.

Въпреки множеството технико-икономически проучвания все още няма регионална база данни за Средиземно море и Черно море. Комисията продължава усилията си за намиране на оператор на тази база данни.

[8] По институционални причини, когато Комисията представлява ЕС в качеството му на договаряща страна в регионални организации за управление на рибарството, тя изисква необходимите данни от държавите членки, след което докладва и препраща данните на тези организации. Изключение е Генералната комисия по рибарство за Средиземно море (GFCM), тъй като част от данните се изпращат от самите държави членки.

JRC е оператор на база данни за рибарството и аквакултурите в целия ЕС, до която е осигурен и публичен достъп. Той подготвя данните, използвани за конкретни теми (например балансираност на флота, режими на риболовното усилие), подпомагайки както консултативната дейност на службите на Комисията и НТИКР, така и научните изследвания, осъществявани от трети страни. JRC подпомага дейностите по РСД, като поддържа инструмента за мониторинг на преноса на данни и съответния уебсайт[9].

1.5. Европейска комисия

Освен упражняването на своето право на законодателна инициатива Комисията изпълнява няколко други функции в РСД, за да гарантира надлежното прилагане на тази рамка. Тя одобрява националните планове (през периода 2017—2020 г. бяха приети 54 работни плана и изменения на планове на държавите членки) и извършва оценка на тяхното изпълнение въз основа на годишните доклади (за периода 2017—2019 г. бяха изготвени 77 годишни доклада) след разглеждането на тези доклади от НТИКР.

Комисията подпомага държавите членки и регионалните групи за координация по отношение на изпълнението на задълженията за събиране на данни и поддържа тесни и редовни контакти посредством посещения и срещи (приложение 4 към работния документ на службите на Комисията).

Комисията също така извършва периодични проверки на спазването от държавите членки на критериите за финансиране по линия на ЕФМДР и оценява качеството и надеждността на преноса на данни, извършван от държавите членки.

1.6. Научен, технически и икономически комитет по рибарство (НТИКР)

Съгласно РСД този комитет е научният орган, който извършва оценка на работните планове и годишните доклади на държавите членки и разглежда проблеми, свързани с данните.

За да се гарантира научното качество на изискванията по отношение на данните, НТИКР (приложение 5 към работния документ на службите на Комисията) също така предоставя становища при изготвянето и приемането на решения на Комисията (например многогодишната програма на Съюза за събиране на данни, образци на работните планове и годишните доклади) и по проблеми на качеството на данните, свързани с тези решения.

1.7. Експертна група по събиране на данни за рибарството и Комитет по рибарство и аквакултури

Експертната група по събиране на данни за рибарството[10] е съставена от няколко подгрупи:

i) *група на националните кореспонденти*, която координира прилагането на РСД в държавите членки;

ii) *звено за обмен на информация*, което координира регионалните групи за координация по въпроси, надхвърлящи пределите на морските региони;

iii) *PGECON* , която координира събирането на социално-икономически данни;

iv) *група по информационните технологии и системи за данни* — не е активна.

През периода на изпълнение бяха провеждани ежегодни срещи на подгрупите и бяха изготвени становища по редица теми.

[9] https://datacollection.jrc.ec.europa.eu/index.html

[10] https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=2750

Комитетът по рибарство и аквакултури даде положително становище по проекта на многогодишната програма на Съюза за събиране на данни за 2020—2021 г. (в частта, отнасяща се до решението за изпълнение).

2. Основни инструменти и дейности по РСД

2.1. Многогодишна програма на Съюза за събиране на данни

В Регламента за РСД е предвидено изготвяне на многогодишна програма на Съюза, в която се съдържат конкретни изисквания по отношение на събирането на данни от държавите членки, посочват се задължителните научни изследвания в морето и се определят прагови стойности за събирането на данни. Задълженията по тази програма отразяват установените потребности на крайните потребители на данни (приложение 6 към работния документ на службите на Комисията).

Многогодишната програма на Съюза за събиране на данни за 2017—2019 г.[11] беше последвана от две решения на Комисията[12], приети в началото на 2019 г., с които беше установена многогодишната програма за 2020—2021 г.

Понастоящем се подготвя многогодишната програма на Съюза за събиране на данни за периода след 2021 г., като за целта се провеждат консултации с широк кръг от заинтересовани страни, крайни потребители и представители на научните среди (приложение 7 към работния документ на службите на Комисията). Тази програма ще бъде съобразена с новия ЕФМДР и ще включва актуализиране на списъците на биологичните видове и на зоните за управление, както и на икономическите и социалните променливи. Тя ще включва също така преглед на изискванията по отношение на събирането на данни за уязвимите видове, любителския риболов, проходните видове риба, аквакултурите и морските екосистеми, както и преглед на списъка на задължителните научни изследвания в морето и на праговите стойности за събирането на данни.

2.2. Многогодишни работни планове

Съгласно многогодишната програма на Съюза за събиране на данни държавите членки предават на Комисията многогодишни национални работни планове по образци и в срокове, установени в специално решение (приложение 8 към работния документ на службите на Комисията)[13]. Тези планове се одобряват от Комисията, след като бъдат подложени на научен преглед от страна на НТИКР. Държавите членки могат да внасят изменения на своите работни планове всяка година.

Комисията прие 27 многогодишни работни плана на държавите членки за 2017—2019 г. и 35 последващи изменения (19 за 2018 г., предназначени за привеждане в съответствие с Регламента за РСД, и 16 за 2019 г.). Изменения бяха внасяни след: i) забележки от НТКИР или от Комисията по работните планове, приети през 2016 г.; ii) забележки от НТКИР или от

[11]Тази многогодишна програма на Съюза за събиране на данни беше отчасти приведена в съответствие с Регламента за РСД, особено по отношение на: 1) събирането на данни, което е основано на нуждите на крайните потребители и е адаптирано на равнището на морския регион; 2) данните, позволяващи управлението на научните дейности и на ресурсите в съответствие с целта на общата политика в областта на рибарството за максимален устойчив улов и със задължението за разтоварване на сушата; 3) данните, отразяващи по-широкото въздействие на рибарството върху морската среда (екосистеми, защитени видове, местообитания; и 4) събирането на повече данни относно любителския риболов, аквакултурите, икономическите показатели на рибарството и преработването на риба.

[12] Това разграничение произтича от новите разпоредби в Регламента за РСД (член 4, параграф 1).

[13]Решение за изпълнение (ЕС) 2016/1701 на Комисията от 19 август.

Комисията по годишния доклад на съответната държава членка; iii) препоръки от регионалните групи за координация и PGECON; и iv) промени в риболовните дейности, които оказват въздействие върху вземането на проби.

През декември 2019 г., след положителна оценка от НТКИР, Комисията прие 27 нови работни плана по многогодишната програма на Съюза за 2020—2021 г.[14].

2.3. Годишни доклади

Държавите членки са длъжни да представят годишни доклади за изпълнението на работните планове, като в специално решение[15] са установени образци и срокове за тази цел. През периода на докладване 2017—2019 г. всички държави членки предадоха своите годишни доклади в срок.

Годишните доклади на държавите членки се подлагат на оценки от НТКИР[16]. Въз основа на тези оценки и като използва инструмента за мониторинг на преноса на данни, Комисията си сътрудничи с държавите членки, за да се гарантира предприемането на последващи действия, въвеждането на корекции през текущата година и отразяването на заключенията в актуалната работа и планирането. Крайните потребители предоставят обратна информация относно проблеми с преноса на данните („неизправности“), които се анализират, категоризират (по тежест, вид, покритие, качество, своевременност) и съобщават на държавите членки[17]. След 2018 г. Комисията ускори този вид действия, което доведе до положителни тенденции при решаването на проблемите с преноса на данни и по-добри показатели на държавите членки.

През 2018—2019 г. Комисията анализира показателите на държавите членки за периода 2014—2017 г. от гледна точка на нарушаването на правилата за финансиране по линия на ЕФМДР. Показателите на 21 държави членки бяха оценени като удовлетворителни. При анализа беше установено, че по отношение на шест държави членки са необходими подобрения както на показателите, така и на процеса на представяне на данните. В диалог с тези държави бяха установени и договорени областите, в които подобренията следва да бъдат приложени незабавно и в следващите (изменения на техните) работни планове. С една от шестте държави членки беше съгласуван конкретен *план за действия* (който се прилага стриктно от 2020 г.). Оценка на показателите за периода 2018—2019 г. ще бъде изготвена през втората половина на 2020 г.

Събирането на данни за рибарството в най-отдалечените региони с цел подкрепа на научните становища и на изпълнението на общата политика в областта на рибарството като цяло е изправено пред определени ограничения. През 2020 г. НТКИР издаде становище относно подобряването на събирането на данни и ГД „Морско дело и рибарство“ организира проучване, с което да се осигури систематичен обзор на нуждите от данни и възможен подход в бъдеще.

2.4. Пилотни проучвания

[14] За 21 от тези работни планове НТКИР изпрати коментари, които следва да бъдат взети предвид при изготвянето на следващите документи.
[15] Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1283 на Комисията от 24 август 2018 г.
[16] https://stecf.jrc.ec.europa.eu/reports/dcf-dcr
[17] Въпреки че голямото мнозинство от крайни потребители предоставят обратна информация, съществуват изключения — например GFCM не е предоставила обратна информация от крайните потребители с разбивка по държави членки.

Съгласно многогодишната програма на Съюза за събиране на данни за 2017—2019 г. и 2020—2021 г. държавите членки следва да проведат пилотни проучвания, насочени към изследването и разработването на методи за събиране на данни в няколко области:

i) любителски риболов;
ii) въздействия на риболовните дейности върху морските биологични ресурси и морските екосистеми;
iii) социални данни относно заетостта; и
iv) екологични данни относно аквакултурите (приложение 9 към работния документ на службите на Комисията).

Повечето пилотни проучвания са все още в ход, като крайните резултати се очакват през 2020—2022 г. След приключването на тези проучвания резултатите от тях ще бъдат изцяло интегрирани в редовните дейности на държавите членки за събиране на данни[18] и при необходимост ще бъдат координирани на равнището на съответните морски басейни от регионалните групи за координация.

2.5. Регионален подход към изпълнението

Законодателството на ЕС относно събирането на данни отдавна се стреми да насърчава регионалното сътрудничество, като регионални срещи за координация се провеждат от около 15 години насам. В съответствие с подхода за регионализация в новата обща политика в областта на рибарството РСД предвижда създаването на регионални групи за координация. Регионалното сътрудничество повишава ефективността и ефикасността на събирането на данни посредством споделяне на експертен опит, данни, знания и задачи, както и чрез регионално взаимодействие и стандартизация. Това сътрудничество следва да доведе до хармонизация на националните работни планове и до изготвянето на бъдещи регионални работни планове.

Регионалните групи за координация обединяват държавите членки по морски басейни с цел да се координира планирането и осъществяването на събирането на данни. Всички регионални групи за координация провеждат годишни срещи (приложение 2 към работния документ на службите на Комисията), а повечето организират междинни срещи и срещи по подгрупи. Финансовото подпомагане на регионалните действия чрез регионалните групи за координация се осигурява от безвъзмездни средства за проучвания.

Регионалните групи за координация подобряват съгласуваността при събирането на данни в морския басейн посредством хармонизирани методики и подходи за обработка на исканията за данни, сътрудничество в научните изследвания, провеждани от държавите членки (например чрез споделяне на задачи), координиране на дейностите по вземане на проби, решаване на проблеми, свързани с данните (например проверки на качеството преди изпращането на данните, последващи действия по проблеми, докладвани посредством инструмента за мониторинг на преноса на данни) и координиране на работата по регионалните бази данни. Тези групи също така осъществяват действия на общорегионално равнище по проблеми от значение за други морски басейни. Техните решения и действия се оформят в препоръки (приложение 10 към работния документ на службите на Комисията) и се обсъждат ежегодно с НТКИР, като изпълнението им се гарантира посредством подходящи последващи действия.

[18] Държавите членки вече интегрират предварителните резултати в своите редовни дейности за събиране на данни или проучват алтернативи в случаите, в които изпробваните методи не са донесли очакваните резултати.

От 2017 г. насам регионалните групи за координация изготвят регионални работни планове. В рамките на този процес те следва да разглеждат възможните промени при вземането на проби, финансовите ограничения и предизвикателствата, отнасящи се до прилагането на общи процедури от различни държави членки и до съгласуването на работата на регионалните групи за координация с тази на националните администрации на държавите членки.

Регионалните групи за координация и PGECON провеждат периодични срещи с Комисията, националните кореспонденти и крайните потребители, на които се координират и обсъждат дейностите по събирането на данни в рамките на звената за обмен на информация, срещите за съвместно вземане на решения и срещите с крайните потребители.

На годишните срещи на звената за обмен на информация, които се председателстват от регионалните групи за координация/PGECON, Комисията и крайните потребители обсъждат следните теми:

i) начини за хармонизиране на дейностите на регионалните групи за координация;
ii) анализ и групиране на препоръките на регионалните групи за координация с оглед на полезните взаимодействия;
iii) укрепване на връзката между регионалните групи за координация и PGECON;
iv) набелязване на паневропейски проблеми и предлагане на действия;
v) подобряване на сътрудничеството с крайните потребители и Комисията; и
vi) осигуряване на видимост за регионалните групи за координация и PGECON.

Годишните срещи на регионалните групи за координация с крайните потребители (например ICES, НТКИР и регионалните организации за управление на рибарството) са от първостепенно значение за установяването на потребностите на крайните потребители, за бъдещите искания за данни и за обсъждането на проблеми, свързани с преноса на данни.

3. Финансиране на събирането на данни

3.1. Финансиране при споделено управление

Правното основание за финансирането, което ЕС предоставя за събирането на данни, е ЕФМДР. По линия на този фонд се отпускат средства за събирането на данни в условията на споделено управление между Комисията и органите на държавите членки[19]. Финансирането от ЕФМДР улеснява прилагането и ефективното функциониране на РСД, а оттам — и на научните становища[20].

За събирането на данни от държавите членки през периода 2014—2020 г. са предвидени общо 532 милиона евро (приложение 11 към работния документ на службите на Комисията). Тази сума е разпределена в национални пакети и следва да бъде допълнена от национално финансиране (възлизащо общо на 25 % от финансирането от ЕС).

[19] Преди 2014 г. събирането на данни се финансираше по система за пряко управление.

[20] В проучването за междинна оценка на прилагането на компонента на ЕФМДР под пряко управление е формулиран следният извод: „Като цяло предоставянето на научните становища и събирането на данни със средства от ЕФМДР под пряко управление се осъществяват посредством добре установени процеси, за да се гарантира, че становищата и данните оказват действително въздействие върху изпълнението на целите на общата политика в областта на рибарството“ (стр. 53). Този доклад се отнася за периода 2014—2016 г. През този период събирането на данни и предоставянето на становища беше осъществявано посредством система за пряко управление — https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1f424d68-d670-11e8-9424-01aa75ed71a1/language-en

Финансовата информация относно отделните елементи на събирането на данни е представена в доклад за мониторинг и оценка на рибарството и аквакултурите[21], отнасящ се до извършените от държавите членки разходи по РСД през периода на действие на ЕФМДР. Разходите за персонал и за изследователски кораби съставляват средно 80 % от всички разходи по РСД, докато делът на разходите за събиране на икономически и социални данни е около 7—8 %. Това означава, че около 90 % от разходите са пряко или непряко свързани със събирането на биологични и екологични данни.

Проверката на спазването на правилата за финансиране като условие за предоставянето на средства от ЕФМДР се извършва въз основа на пет критерия, установени в Регламент (ЕС) 2015/1930[22]. Нарушаването на тези правила може да доведе до спиране, прекъсване или връщане на финансовата подкрепа[23]. Показателите на държавите членки по тези критерии е като цяло добро. През периода на докладване не бяха установени нарушения на задълженията за събиране на данни, нито бяха предприети действия от финансов характер.

3.2. Финансиране на регионални дейности с безвъзмездни средства при пряко управление.

Комисията предостави подпомагане под формата на безвъзмездни средства за дейности[24], насочено към укрепването на регионалното сътрудничество. В рамките на проучванията, избрани за финансиране (на обща стойност почти 2 милиона евро), бяха разработени инструменти, формати и методики, включително споразумения за споделяне на данни на регионално равнище и за вземане на проби на регионално равнище за целите на събирането на данни за общите запаси (приложение 12 към работния документ на службите на Комисията). Финансирани бяха четири проучвания: FishPi2 (биологични данни, отнасящи се до рибарството в Северно море, Източна Арктика и Северния Атлантически океан); STREAM (биологични данни, отнасящи се до рибарството в Средиземно море и Черно море); RECOLAPE (далекомигриращи видове) и SECFISH (социално-икономически данни за секторите на рибарството, аквакултурите и преработването)[25].

В резултат на тези проучвания, приключили в средата на 2019 г., беше предоставен набор от възможни инструменти и предложения за дейностите на държавите членки с регионално измерение, по-специално в областите на новите предизвикателства (например данни за защитените и уязвимите видове, дребномащабния риболов и морския любителски риболов). Резултатите могат да се използват за изготвянето на регионални работни планове; като алтернативен вариант те могат да се използват по координиран начин в националните работни планове.

---

[21] Европейски фонд за морско дело и рибарство, отдел за подпомагане „Мониторинг и оценка на рибарството и аквакултурите“ — „Категории на разходите за събиране на данни“ (заключителен доклад от 2020 г., не е обществено достъпен). Данните се отнасят за периода 2017 и/или 2018 г. — последните години, за които са налични данни. Проучването не обхваща всички държави членки.

[22] Делегиран регламент (ЕС) 2015/1930 на Комисията от 28 юли 2015 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 5508/2014 на Европейския парламент и на Съвета за Европейския фонд за морско дело и рибарство по отношение на критериите за определяне на равнището на финансовите корекции и за прилагане на фиксираните финансови корекции и за изменение на Регламент (ЕО) № 665/2008 на Комисията (ОВ L 282, 28.10.2015 г., стр. 2).

[23] Тези критерии са следните: събиране на данни, национална координация на дейностите за събиране на данни, регионална координация с държавите членки, подаване на годишни доклади и предоставяне на данни на крайните потребители (неизправности при преноса на данни).

[24] MARE 2016/22, https://ec.europa.eu/fisheries/call-proposals-mare201622_en

[25] https://datacollection.jrc.ec.europa.eu/regional-coordination

ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Надеждните и пълни данни са основа за изготвянето на най-добрите налични научни становища, които на свой ред имат първостепенно значение за вземането на решения и управлението в рамките на общата политика в областта на рибарството.

РСД беше създадена с Регламент (ЕС) 2017/1004. Тя представлява добре установен регулаторен режим, който осигурява подходящата структура, инструментариум и гъвкавост за събирането на данни от държавите членки в секторите на рибарството и аквакултурите за целите на науката и научните становища.

Като децентрализирана система, в която държавите членки събират, съхраняват и изпращат данните на крайните потребители, РСД зависи в изключително висока степен от комплексната координация между заинтересованите участници. Тези участници са по-конкретно *Комисията*, която наблюдава и подпомага изпълнението; *органите на държавите членки*, които събират данните; *регионалните групи за координация,* които стандартизират методи и процеси на регионално равнище, и *крайните потребители* на данните. Последните имат определяща роля за установяването на потребностите от данни и за предоставянето на обратна информация относно качеството на предадените данни.

Структурите и оперативните механизми, необходими за този процес, са вече осмислени, използвани и приети от всички участници, включително на международно равнище. Определянето на национални кореспонденти е от важно значение за ефективното сътрудничество между Комисията и държавите членки във връзка с изпълнението. Степента на усвояване на финансовите средства по линия на ЕФМДР, предоставяни от ЕС за събирането на данни, е сравнително висока, което може да се тълкува като ангажимент от страна на държавите членки да инвестират в събирането на данни и да спазват задълженията си в тази област. Активното сътрудничество между Комисията (подпомагана от НТКИР) и държавите членки създава условия за постоянен мониторинг и усъвършенстване.

В контекста на новата обща политика в областта на рибарството РСД поставя засилено ударение върху регионализацията. Ролята на регионалните групи за координация е в постоянно развитие и през периода на докладване позициите им бяха утвърдени, което доведе до консолидиране на техните работни методи. Благодарение на безвъзмездните средства, предназначени за специфични проучвания, бяха получени първите реални резултати (във вид на инструменти и предложения за вземане на проби на равнището на отделните региони). Вследствие на разширяването и засилването на дейността на регионалните групи за координация те са изправени пред оперативни ограничения и вероятно ще се нуждаят от допълнително подпомагане, за да се гарантира тяхното функциониране през следващия период. Бъдещите действия следва до доведат до изготвянето на регионални работни планове, които ще се съгласуват на равнището на регионалните групи за координация и ще се прилагат от държавите членки, както и до определянето на оператор на регионалната база данни за Средиземно море и Черно море, последвано от реализацията на тази база данни.

Работата по РСД през следващите години трябва да е насочена основно към по-стриктното прилагане на тази рамка при постоянно сътрудничество с държавите членки. Това включва преодоляване на предстоящите предизвикателства (например тези, свързани със защитените, застрашените и изложените на опасност видове или с разширяване на познанията за екосистемите); удовлетворяването и интегрирането на еволюиращите потребности от данни (посочени от потребителите на данни); рационализирането и опростяването на процесите и по-нататъшното усъвършенстване и хармонизиране на методите и на тяхното прилагане на

равнището на морския басейн. По отношение на многогодишната програма на Съюза за събиране на данни за периода след 2021 г. както държавите членки, така регионалните групи за координация са изправени пред ясно определени предизвикателства: да се гарантира интегрирането в националните работни планове на държавите членки на резултатите от пилотните проучвания и от проучванията, финансирани с безвъзмездни средства, и да се гарантира изготвянето от регионалните групи за координация на регионални работни планове, насочени по-специално към новите предизвикателства.

Многобройните участници в процеса на събиране на данни определят предвидимостта като ключова предпоставка за гарантиране на дългосрочното действие на системата за събиране на данни, а оттам — и на научните становища в рамките на общата политика в областта на рибарството. Освен осигуряването на стабилни перспективи за РСД и за свързаното с нея законодателство, от първостепенно значение е разпределянето на достатъчно финансови средства по новия ЕФМДР — както от източници на Съюза, така и от национални източници.